

[Pradžia](#) > ... > [Jūsų Teisės](#) > [Nusikaltimų Aukos](#) > [Nukentėjusiųjų Teisės Pagal Šalis](#) > 1 - Mano, kaip nusikaltimo aukos, teisės

1 - Mano, kaip nusikaltimo aukos, teisės

Kokią informaciją, įvykus nusikaltimui, man suteiks valdžios institucija (pvz., policija, prokuroras), man dar nėra pranešus apie nusikaltimą?

Policija ir prokuroras privalo jus informuoti apie:

- jūsų teisę gauti žalos atlyginimą iš įtariamojo arba kompensaciją iš valstybės;
- aplinkybę, kad jums paprašius prokuroras paprastai turi parengti ir teisme pristatyti jūsų reikalavimą atlyginti žalą;
- nuostatas dėl apribojančių nutarčių, advokato skyrimo nukentėjusiajam ir asmeninės pagalbos;
- tai, kaip kreiptis dėl teisinės pagalbos ir konsultacijų;
- tarpininkavimo galimybes ir sąlygas;
- valdžios institucijas ir organizacijas, teikiančias paramą ir pagalbą;
- reikalingus kontaktinius duomenis, kad galėtumėte gauti informacijos apie savo bylą;
- tolesnį procesą ir statusą, kurį jame užimsite;
- jūsų teisę gauti vertimo žodžiu ir raštu paslaugas;
- jūsų teisę gauti išlaidų atlyginimą;
- aplinkybę, kad ikiteisminis tyrimas nebuvo pradėtas arba buvo nutrauktas;
- tai, kam reikia adresuoti bet kokius skundus dėl jūsų bylos nagrinėjimo;
- ar buvo pradėtas teismo procesas;
- ar suimtas arba sulaikytas asmuo pasislėpė.

Atkreipkite dėmesį, kad pirmiau nurodyta informacija bus pateikta po pranešimo policijai. Žinoma, prieš pateikdamas pranešimą policijai, galite naudotis informacija, esančia, pavyzdžiui, Kompensacijų ir paramos nusikaltimų aukoms institucijos (šved. *Brottsoffermyndigheten*) interneto svetainėje.

Negyvenu ES šalyje, kurioje įvykdytas nusikaltimas (ES ir ne ES piliečiai). Kaip saugomos mano teisės?

Jei esate užsienio valstybės pilietis ir esate Švedijoje padaryto nusikaltimo auka, turite teisę gauti tokią pačią informaciją, kaip ir Švedijos piliečiai (žr. pirmiau). Taip pat turite teisę gauti vertimo žodžiu ar raštu paslaugas, jei nekalbate švedų kalba.

Jei esate kitoje valstybėje padaryto nusikaltimo auka, apie jūsų teises jus turi informuoti tos valstybės valdžios institucijos. Čia rasite daugiau informacijos apie teises kitose ES valstybėse narėse.

Kokią informaciją gausiu, jei pranešiu apie nusikaltimą?

Policija ir prokuroras privalo jus informuoti apie:

- jūsų teisę gauti žalos atlyginimą iš įtariamojo arba kompensaciją iš valstybės;
- aplinkybę, kad jums paprašius prokuroras paprastai turi parengti ir teisme pristatyti jūsų reikalavimą atlyginti žalą;
- nuostatas dėl apribojančių nutarčių, advokato skyrimo nukentėjusiajai šaliai ir asmeninės pagalbos;
- tai, kaip kreiptis dėl teisinės pagalbos ir konsultacijų;
- tarpininkavimo galimybes ir sąlygas;

- valdžios institucijas ir organizacijas, teikiančias paramą ir pagalbą;
- reikalingus kontaktinius duomenis, kad galėtumėte gauti informacijos apie savo bylą;
- tolesnį procesą ir statusą, kurį jame užimsite;
- jūsų teisę gauti vertimo žodžiu ir raštu paslaugas;
- jūsų teisę gauti išlaidų atlyginimą;
- aplinkybę, kad ikiteisminis tyrimas nebuvo pradėtas arba buvo nutrauktas;
- tai, kam adresuoti bet kokius skundus dėl jūsų bylos nagrinėjimo;
- ar buvo pradėtas teismo procesas;
- ar suimtas arba sulaikytas asmuo pasislėpė.

Ar turiu teisę gauti nemokamas vertimo žodžiu ar raštu paslaugas (kai kreipiuosi į policiją ar kitas institucijas, arba tyrimo ar teismo nagrinėjimo metu)?

Taip pat turite teisę gauti vertimo žodžiu ir raštu paslaugas, jei nekalbate švedų kalba.

Kaip valdžios institucija užtikrina, kad suprasčiau ir būčiau suprastas (jei esu vaikas; jei turiu negalią)

Jei turite negalią, dėl kurios esate kurčias, turite klausos arba kalbos sutrikimų, galite naudotis vertėjo žodžiu paslaugomis.

Kompensacijų ir paramos nusikaltimų aukoms institucija (šved. *Brottsoffermyndigheten*) parengė specialiai vaikams skirtą informacinę medžiagą. Išsamią informaciją apie savo teises įvykus nusikaltimui rasite adresu <https://www.jagvillveta.se/>.

Policija taip pat teikia specialiai vaikams skirtą informaciją: <https://polisen.se/Utsatt-for-brott/Olika-typer-av-brott/Barn-och-ungdomar/>

Paramos aukoms tarnybos

Kas teikia paramą aukoms?

Kaip nusikaltimo auka galite gauti paramą iš daugybės ne pelno asociacijų ir organizacijų. Pagal teisės aktus jūsų savivaldybės socialinės tarnybos taip pat turi užtikrinti, kad nusikaltimų aukos ir jų šeimos nariai gautų paramą ir pagalbą.

Ar policija mane automatiškai nukreips į paramos aukoms tarnybą?

Kai pranešite apie nusikaltimą, policija jus informuos apie valdžios institucijas ir organizacijas, teikiančias paramą ir pagalbą. Jei sutiksite, tam tikrais atvejais policija taip pat perduos jūsų kontaktinius duomenis, pvz., paramos aukoms pagalbos linijai, kurios darbuotojai su jumis susisieks. Į paramą teikiančią organizaciją taip pat galite kreiptis pats.

Kaip saugomas mano privatumas?

Jei dėl paramos kreipsitės į socialines tarnybas, jūsų byla bus konfidenciali. Asmenys, laisvalaikiu dirbantys savanorių organizacijose, teikiančiose paramą nusikaltimų aukoms, yra prisaikdinti konfidencialumo priesaika. Į tokią organizaciją taip pat galite kreiptis anonimiškai.

Ar tam, kad man būtų suteikta aukoms skiriama parama, prieš tai turiu pranešti apie nusikaltimą?

Ne, tai neprivaloma.

Asmens apsauga, jei man kyla pavojus

Kokio pobūdžio apsaugos priemonių yra?

Yra įvairaus pobūdžio apsaugos priemonių, taikomų nusikaltimo aukoms.

- Apribojanti nutartis

Apribojanti nutartis (šved. *kontaktförbud*) yra skirta tam, kad būtų galima išvengti situacijų, dėl kurių aukoms gali kilti pavojus. Apribojančios nutartys atsirado ir daugiausia naudojamos siekiant apsaugoti moteris nuo buvusio sutuoktinio ar partnerio grasinimų ir persekiojimo, tačiau jos taip pat gali būti priimtos siekiant apsaugoti vaikus ir kitus pažeidžiamus asmenis. Apribojanti nutartis reiškia, kad jums grasinančiam ar jus persekiojančiam asmeniui draudžiama pas jus lankytis ar kitu būdu (pvz., laišku, žinute, telefonu ar per draugus) bandyti su jumis susisiekti. Jos apimtis taip pat gali būti išplėsta nustatant draudimą nesiartinti prie jūsų namų, darbo vietos ar kitų vietų, kuriose dažnai lankotės.

Apribojančia nutartimi taip pat gali būti apsaugotas asmuo, gyvenantis kartu su asmeniu, kuriam grasinama. Kad būtų galima priimti tokią nutartį siekiant uždrausti grasinančiam asmeniui gyventi bendruose namuose, turi būti didelis nusikaltimo partnerio gyvybei, sveikatai, laisvei ar saugumui pavojus.

Sprendimus dėl apribojančių nutarčių priima prokuroras. Jei prokuroras tokios nutarties nepriima, galite prašyti, kad klausimą spręstų apylinkės teismas (šved. *tingsrätt*). Asmeniui, kuris pažeidžia tokią nutartį, gali būti paskirta bauda arba laisvės atėmimo bausmė iki vienu metų.

- Apsaugotas būstas

Motėrimis ir jų vaikams, patyrusiems smurtą šeimoje, gali reikėti kuriam laikui išsikelti iš savo namų. Apsaugotu būstu gali aprūpinti savivaldybės ir moterų prieglaudos. Norėdami gauti daugiau informacijos, kreipkitės į savo savivaldybės socialines tarnybas ar vietos moterų centrą.

- Asmens duomenų apsauga

Jei dėl grasinimų ar kitų formų persekiojimo jums reikia nuslėpti savo adresą, galite prašyti, kad gyventojų registre būtų įvestas kodas, pagal kurį galima atlikti specialų slaptumo patikrinimą (šved. *sekretessmarkering*). Šis kodas taip pat bus įvestas kituose viešuosiuose registruose, pavyzdžiui, transporto priemonių ir vairuotojo pažymėjimų registre. Įslaptinimas paprastai peržiūrimas kiekvienais metais.

Kitas būdas apsaugoti asmens duomenis – asmuo, kuriam grasinama ir kuris persikėlė gyventi į kitą vietą ar ketina tai padaryti, gyventojų registre gali likti registruotas savo senuoju adresu (šved. *kvarskrivning*). Galite likti registruotas savo senuoju adresu iki 3 metų nuo tada, kai persikėlėte.

Prašymus apsaugoti asmens duomenis taikant slaptumo kodus ir naudojant senuosius adresus reikia pateikti vietos, kurioje esate registruoti, mokesčių tarnybai. Kai bendraujate su valdžios institucijų pareigūnais, svarbu nurodyti, kad jūsų asmens duomenys yra apsaugoti. Taip pat turite būti itin atsargus bendraudamas su organizacijomis, bendrovėmis ir kt.

- Vardo ir pavardės pakeitimas

Kitas būdas sustiprinti apsaugą gali būti vardo ir pavardės pakeitimas. Savo pavardę galite pasikeisti į vieno iš tėvų pavardę apie tai pranešęs Švedijos mokesčių agentūrai (šved. *Skatteverket*). Jei pavardę norite pasikeisti į bet kokią kitą pavardę, reikalingas Švedijos patentų biuro (šved. *Patent- och registreringsverket*) leidimas.

- Apsaugos paketas

Kai kuriems žmonėms gali grėsti itin rimtas pavojus, todėl gali prireikti naudotis „apsaugos paketu“. Šiame pakete yra mobilusis telefonas ir pavojaus signalo sistema, jį galima pasiskolinti iš vietos policijos įstaigos, su sąlyga, kad bus atliktas specialus vertinimas.

- Netikri asmens duomenys

Kai yra sunkaus nusikaltimo jūsų gyvybei, sveikatai ar laisvei pavojus, arba manoma, kad kitų apsaugos priemonių

suteikiama apsauga yra nepakankama, jums gali būti leista naudoti netikrus (t. y. išgalvotus) asmens duomenis. Prašymą leisti naudoti netikrus asmens duomenis reikia pateikti policijai.

- Liudytojų apsaugos programa

Ypatingais atvejais, kai kitos priemonės yra neveiksmingos, asmenys, kuriems kyla pavojus, tačiau kurie gali turėti įtakos teisme nagrinėjamos bylos baigčiai, gali dalyvauti specialioje liudytojų apsaugos programoje, kurią vykdo policija.

Kas gali man suteikti apsaugą?

Priklausomai nuo apsaugos priemonės tipo, sprendimus dėl jos gali priimti įvairios organizacijos. Žr. pirmesni skyrių.

Ar kas nors įvertins mano bylą, kad nustatytų galimą tolesnę nusikaltimo vykdytojo žalos grėsmę?

Siekiant nustatyti, ar policijos atliekamų tyrimų ir teismo nagrinėjimo metu jums reikalingos specialios apsaugos priemonės, policija turėtų kuo greičiau atlikti individualų saugumo vertinimą. Jo metu bus atsižvelgiama į nusikaltimo sunkumą ir jūsų asmeninę situaciją. Jei nesate sulaukęs 18 metų, visada bus laikoma, kad jums reikalinga speciali apsauga.

Socialinės tarnybos taip pat dažnai naudoja specialius vertinimo metodus, kad patikrintų, ar jums kyla pavojus pakartotinai patirti nusikaltimo vykdytojo, su kuriuo gyvenate, smurtą.

Ar kas nors įvertins mano bylą, kad nustatytų galimą tolesnę baudžiamosios teisenos sistemos (tyrimo arba teismo nagrinėjimo metu) žalos grėsmę?

Siekiant nustatyti, ar policijos atliekamų tyrimų ir teismo nagrinėjimo metu jums reikalingos specialios apsaugos priemonės, policija turėtų kuo greičiau atlikti individualų saugumo vertinimą. Jo metu bus atsižvelgiama į nusikaltimo sunkumą ir jūsų asmeninę situaciją. Jei nesate sulaukęs 18 metų, visada bus laikoma, kad jums reikalinga speciali apsauga.

Kokia apsauga numatyta ypač pažeidžiamoms aukoms?

Sunkių nusikaltimų atveju plačiausio masto apsaugos priemonės yra netikri asmens duomenys ir liudytojų apsaugos programa (žr. pirmiau).

Esu nepilnametis. Ar turiu specialių teisių?

Socialinės tarnybos privalo užtikrinti, kad vaikas, kuris tapo nusikaltimo auka, ir jo giminaičiai gautų reikiamą pagalbą ir paramą. Socialinės tarnybos taip pat turėtų atkreipti dėmesį į tai, kad vaikas, kuris buvo smurto ar kitos prievartos prieš giminaitį liudininkas, taip pat yra nusikaltimo auka, ir turėtų užtikrinti, kad vaikas gautų reikiamą pagalbą ir paramą.

Mano šeimos narys mirė įvykdžius nusikaltimą. Kokios mano teisės?

Socialinės tarnybos taip pat yra įpareigosios teikti paramą giminaičiams, kai jų šeimos narys tapo nusikaltimo auka. Taip pat yra ne pelno organizacijų, teikiančių paramą giminaičiams, kurių šeimos narys mirė dėl nusikaltimo.

Mano šeimos narys buvo nusikaltimo auka. Kokios mano teisės?

Socialinės tarnybos taip pat yra įpareigosios teikti paramą giminaičiams, kai jų šeimos narys tapo nusikaltimo auka. Dauguma pirmiau aprašytų apsaugos priemonių taip pat gali būti taikomos jums, jei nusikaltimo auka yra jūsų giminaitis. Daug ne pelno organizacijų taip pat teikia paramą giminaičiams.

Ar galiu pasinaudoti tarpininkavimo paslaugomis? Kokios taikomos sąlygos?

Ar būsiu saugus vykstant tarpininkavimo procesui?

Tarpininkavimo procedūros metu auka ir nusikaltimo vykdytojas susitinka aptarti, kas įvyko, dalyvaujant nešališkam tarpininkui. Jei nusikaltimo vykdytojas nėra sulaukęs 21 metų, savivaldybė privalo pasiūlyti tarpininkavimo procedūrą.

Sąlyga vykdyti tarpininkavimo procedūrą yra ta, kad nusikaltimo vykdytojas turi prisipažinti padaręs nusikaltimą. Abi šalys taip pat turi norėti dalyvauti. Tarpininkavimo procedūros metu gali būti sudarytas susitarimas, pvz., dėl to, kaip šalys turėtų elgtis ateityje susitikę vienas su kitu. Dėl to auka gali jaustis šiek tiek ramiau.

Taip pat galima sudaryti susitarimus dėl finansinės kompensacijos už patirtą žalą, tačiau dėl to gali kilti problemų, ypač tais atvejais, kai yra keletas nusikaltimo vykdytojų, reikalaujama didelių sumų arba buvo padaryta sužalojimų. Jei turite klausimų dėl tokių susitarimų, kreipkitės į Kompensacijų ir paramos nusikaltimų aukoms instituciją (šved. *Brottsoffermyndigheten*). Jei sudarysite susitarimą dėl finansinės kompensacijos, galite netekti teisės gauti kompensaciją nusikaltimo aukai.

Paskirtas tarpininkas (kuris turi būti kompetentingas, sąžiningas ir nešališkas) yra įpareigotas užtikrinti, kad tarpininkavimo procedūros metu būtų užtikrintas jūsų saugumas.

Kur galiu rasti teisės aktą, kuriame būtų išdėstytos mano teisės?

Svarbių įstatymų ir taisyklių sąrašą galite rasti [Kompensacijų ir paramos nusikaltimų aukoms institucijos \(šved. *Brottsoffermyndigheten*\) interneto svetainėje](#).

■ Paskutinis naujinimas: 15/07/2025

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.